

עמ"ת (חיפה) 43349-06-24 - מדינת ישראל נ' פלוני

עמ"ת (חיפה) 43349-06-24 - מדינת ישראל נ' פלוני מחוזי חיפה

עמ"ת (חיפה) 43349-06-24

מדינת ישראל

נגד

פלוני (עציר)

בית המשפט המחוזי בחיפה

[20.06.2024]

כבוד השופט זיו אריאלי

החלטה

1. ערר על החלטת בית משפט השלום בחיפה [מ"ת 56218-05-24; כב' השופט ב' שרמן] מיום 19.6.24,

במסגרתה הורה על שחרור המשיב לחלופת מעצר.

2. נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של תקיפת קטין בידי אחראי ואיומים. על פי כתב האישום, המשיב הוא אחיו של המתלונן (שהינו קטין כבר 16). ביום 14.5.24 ניגש המשיב למתלונן, משך אותו בחוזקה בבגדיו ואז הכה אותו בפניו ונשך אותו בצווארו. המתלונן נמלט מאחיזת המשיב, וזה האחרון נטל סכין מהמטבח ורדף אחרי המתלונן תוך שהוא מאיים לפגוע במתלונן - עד להגעת אביהם של השניים למקום. בנוסף, באותו תאריך ובשעות הלילה, בעת שהמתלונן ישן בחדרו של אחיהם הבגיר - הגיע המשיב לחדר כשהוא מצויד בסכין ובפטיש - ודפק על הדלת בחוזקה. אחיהם הבגיר פתח את הדלת, והמשיב אמר לו כי בכוונתו להרוג את המתלונן.

3. עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשת מעצר. המשיב הופנה לקבלת חוות דעת פסיכיאטרית. על פי חוות הדעת, המשיב מוכר למערכת בריאות הנפש, ואושפז בעבר אשפוז כפוי לאחר שאובחן במצב פסיכוטי על רקע צריכת סמים. במסגרת טיפול בקהילה אובחן כלוקה בסכיזופרניה. המשיב אושפז בחלוף מספר חודשים, בסוף שנת 2022, לאחר שתקף את אחיו. לאחר שחרורו מבית החולים היה במעקב פסיכיאטרי במסגרת הקהילה. בביקור אחרון טרם המעצר (מיום 8.5.24) הרושם היה משיפור קל במצבו. בתחילה נטל טיפול תרופתי, אך בהמשך חזר להשתמש בסמים. במהלך ההסתכלות לא נמצאה עדות למצב פסיכוטי או מחלה פעילה. ההערכה היא כי העבירות בוצעו על רקע שימוש נרחב בסמים. על פי חוות הדעת, בתקופה שקדמה לעבירה אין אינדיקציה לתופעות פסיכוטיות. המשיב שולל את העבירות המיוחסות לו. מדובר באדם המכור לסמים על רקע פגיעה אורגנית, ובעת ביצוע המעשים המיוחסים לו - לא ביצע את המעשים מתוך מחלת נפש אלא על רקע שימוש בסמים. המשיב נמצא כשיר לעמוד לדין (דיונית ומהותית) ואינו זקוק לאשפוז.

4. בדיון מיום 17.6.24 לא חלק המשיב על קיומן של ראיות לכאורה. נטען כי מדובר בנאשם צעיר, ללא עבר פלילי וזהו מעצרו הראשון. על פי חוות הדעת הפסיכיאטרית אין צורך באשפוז ואין מסוכנות על רקע נפשי. הוצע לשקול שחרור לחלופת מעצר בבית הדוד. נחקרו המפקחים המוצעים (מעצר בית בבית דודו של המשיב, בפיקוח הדוד וכן אחיו של המשיב).
5. בהחלטת בית המשפט קמא מיום 19.6.24 נקבע כי מעשי המשיב - חמורים. בנוסף, עיון בחומר החקירה מלמד כי בני משפחתו של המשיב (בעיקר אמו ואחיו הקטינים) - חוששים ממנו. בנוסף, נקבע כי עילת המעצר, שעניינה מסוכנות כלפי המתלונן וחלק מבני משפחתו הגרעינית - היא מסוכנות ברמה גבוהה. עם זאת, ובעוד אמו ואחותו של המשיב מתארים אלימות והתנכלויות, הרי שבני משפחה אחרים מסוגלים להרגיע את המשיב. המשיב צעיר, ללא הרשעות קודמות וללא אינדיקציה לביצוע עבירות שאינן על רקע נפשי ושאין בתוך התא המשפחתי. המשיב עצור לראשונה בחייו מזה חודש ימים. נקבע כי המסוכנות ממוקדת בבני משפחה קרובים ומוחלשים. חלופת המעצר המוצעת - ראויה. אמנם היא אינה מרוחקת דיה מביתו של המשיב, אך המפקחים הותירו רושם חיובי מאוד. במקום החלופה המוצעת אין ילדים או נערים צעירים. נקבע כי הגם שיש מקום להפנות את המשיב לשירות המבחן - אין מקום להותיר את המשיב במעצר עד לקבלת תסקיר. משכך הורה בית המשפט על שחרורו של המשיב לחלופת המעצר בבית דודו, בפיקוח שני המפקחים ובתנאים מגבילים נוספים (בין היתר - איסור יצירת קשר עם חלק מבני המשפחה, וחויב בנטילת הטיפול התרופתי לו הוא זקוק על פי המלצת הפסיכיאטר המטפל).
- מכאן הערר.
6. נטען כי מעשי המשיב מלמדים על עוצמתה של עילת המעצר. המסוכנות מתעצמת נוכח הכחשת המשיב את המיוחס לו. ספק אם ניתן לתת אמון במשיב, בוודאי לא בשעה שהחלופה המוצעת - אינה מרוחקת. מהודעות בני המשפחה עולה תמונה מדאיגה של אלימות וקושי לרסן את התנהגותו האלימה של המשיב. קשה להלום כיצד דווקא קרובי משפחה שאינם גרים איתו - יוכלו לרסן אותו. נטען כי יש מקום תחילה לקבל תסקיר מעצר, טרם החלטה סופית בעניינו.
7. המשיב סומך את ידיו על החלטת בית המשפט קמא.
8. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים נחה דעתי כי דין הערר להידחות.
9. לא יכולה להיות מחלוקת בדבר חומרת המעשים המיוחסים למשיב. אף לא לגבי קיומה של עילת מעצר שעניינה מסוכנות. אכן, בצדק סבורה העוררת כי עוצמתה של עילת המעצר אינה מבוטלת. אף בית המשפט קמא ציין בהחלטתו כי מדובר בעילת מעצר בעוצמה גבוהה, אם כי היא ממוקדת בבני המשפחה, שכן אין אינדיקציה כי המשיב תקף אחרים מלבדם. בנוסף, המסוכנות הנשקפת נעוצה בהפסקת טיפול פסיכיאטרי ובשימוש נרחב בסמים.
10. הרושם המתקבל למקרא חוות הדעת הפסיכיאטרית, הוא כי אחד ממוקדי הסיכון המרכזיים בעניינו של המשיב הוא הפסקה יזומה של הטיפול הפסיכיאטרי, ושימוש נרחב בסמים אותם המשיב צורך באופן אינטנסיבי. המפקחים, בני משפחה של המשיב (אחיו ודודו) מכירים את המשיב, את בעיותיו וגורמי הסיכון בעניינו. בית המשפט קמא התרשם מהמפקחים, ולא מצאתי עילה להתערב בהתרשמות זו.
11. בית המשפט קמא סבר כי יש מקום להפנות את המשיב לקבלת תסקיר. אף אני שותף למסקנה זו, שכן הרושם המתקבל למקרא תיק החקירה, הוא כי מעבר להערכת הסיכון בידי שירות המבחן, יש צורך ב"יד מכוונת" בנוגע להמשך הליך טיפולי אפשרי. אלא שתחת להמתין שבועות מספר, בעת שהמשיב שוהה במעצר, עד לקבלת תסקיר - התרשם בית המשפט קמא בעצמו מהחלופה המוצעת, ומשמצא אותה כסבירה הורה על שחרור. אין בכך כדי להצדיק קבלת הערר.
12. עוד יש לזכור כי החלופה לעולם מעניקה מענה יחסי, ולא מוחלט, לעילות המעצר. יש לאמץ חלופה מקום בו היא מפחיתה מעוצמתן של עילות המעצר למידה סבירה ומתקבלת על הדעת. לטעמי כך התרשם בית המשפט מהחלופה המוצעת, וסבורני כי בכך לא שגה.
13. סוף דבר - אני דוחה את הערר. המשיב ישוחרר לחלופת המעצר שנקבעה בהחלטת בית המשפט קמא מיום 19.6.24.
- המזכירות תעביר את העתק ההחלטה לצדדים.
- ניתנה היום, י"ד סיוון תשפ"ד, 20 יוני 2024, בהעדר הצדדים.